ÇAKAL DÜĞÜNÜ

DERYA ATSAN

HECE YAYINLARI

İÇİNDEKİLER

Kovan Havası / 11
Çakal Düğünü / 19
Nohudun Yetmeleri / 27
Nahit Taşı Üzerinde Bir Dilhun / 35
Mezarlıkta Kahvaltı / 41
Kaburga Makası / 49
Adabeyi / 57
Taos Uğultusu / 61
Cancağızım Ömer / 67
Lavanta Uykusu / 75

Bana efsunlu dilleri öğreten babaannem Hanik'e

Huş'un gözleri var ama kuşları yok. Benim hüsnüzannım onun kuşlarından çoktur sana.

KOVAN HAVASI

Paye'ye

Göle uzun yıllar sonra bir çift turna indi. Ama göl yoktu. Turnalar güceninceye dünyayı bir salgın sardı ve inslerin ciğerini pelit kebabı gibi közledi. Gölden göğe çekilen suyu, pervasız bir bulutun denize kustuğunu gören dülger balığı, gölü yutup çıldırmayan denize küserek, kederini anlatabilmeyi ümit eden biri olarak aramıza katıldı. Tuzdan arınmış ağzıyla, menekşe reçelinin üstüne limon suyu serpip lorla yerken, yazmaya başladı. Su ile can arasında ne varsa öyküsüne kattı. Birinin diğerinden ne farkı vardı. Ha kuş, ha balık, ha insan, ha arı. Ha kan ağacı canım, ha gelincik tarlası!

Pürenlere gidiyorum. Kokusu burnuma düştü bu Akdeniz çalısının. Nasıl, ben de bilmiyorum. Yaşar Kemal'in İnce Memed'de "Toros Dağları'nda gezip kokusuyla erkekleri büyüleyen bir orman perisidir," dediği püreni daha evvel ne gördüm, ne kokladım, ne de işittim. Lakin fındık irisi burnumu Toroslar'ın bu mor çiçeğine sokmazsam rahat edemem artık. Hem pürene, hem de "arıların annesi" Paye'yle tanış olmaya gidiyorum Zorlar Köyü'ne. Gidiyorum diyorum da, daha bir gün evveli şehirlerarası ulaşım yasaklandı. Tedirginim. Hayır, salgına yakalanmaktan değil. Memlekette adı anılmazken zatürre benzeri bir şeye tutuldum. Ömrümde ilk kez ciğerlerim bu kadar hastalandı. Biliyorum oydu. Soluduğum hava, Samandağ biberi gibi ciğerimi yaktı, nefesimi darladı. Ama canımı almadan geçti gitti şükür. Yola koyuldumsa da, ya yoldan çevirirlerse, ya virüs taşırsam hanelerine diye kalp pervanem pır pır. Ama "Gel," dedi Paye, "gel korkma. Bize bir şey olmaz. Biz kovan havası alıyoruz!"

Toroslar'a yaklaştıkça havanın aroması değişmeye, deli gibi çam ve kekik kokmaya başladı. Ah kekik! O, dağların süsü, Toroslar'ın nazenin gülüdür. Bir otun isminin bir sıradağa verildiğinin ünüdür. Kulaklarım yükseklere çıktığımızı haber veriyor. Kolunda mücevher taşır gibi damla sakızıyla gezen şirin bir amca çare olabilirdi bana. Yolcular Morpheus'un kollarında. Maskenin ardında kendi nefesini solumak uykuyu koyulaştırıyor. Güneş kirpiğine dolansa bile uyanması zor. Birinin maskesi burnundan ağzına düşmüş, horlarken pupa yelken şişip iniyor. Akdeniz'e gelmeyeli yıllar oldu. Üniversitedeyken bir dostum vardı, Sevim. Silifke'ye giderdik, memleketine. Göksu'ya bakar orta kahve içerdik, batırık kısırının şişkinliğini gidermek için. Yolda keçileri görünce, yüksük çorbası düştü aklıma. Keçiyi ilk kez yüksüğün içinde gördüm, sonra tanıştım Hermes'in oyunbaz oğluyla. Sabah açlığım heyecanımla körüklenirken ineceğim yeri tarif etmek bahanesiyle şoförün yanına oturdum. İki yakut orman arasında gümüş bir tel gibi uzanıyordu yol. İşte Paye, kovanlarını taşıdığı kırmızı kamyonetine yaslanmış beni bekliyor. Arılara düçar olan bu tatlı kadına sarılmak istedim inince. Ama öyle bir zamandan geçiyoruz ki birini sevmenin emaresi ona sarılmamak, gül yanağından öpmemek.

Köye giden yol, rahat nefesli insanlarla, dingin hayvanlarla ve yemişli ağaçlarla doluydu. Bu zamanda insanları dışarıda maskesiz görmek, eski günleri ne kadar özlediğimi hatırlattı. Vardığımızda ailesi evin bahçesinde kahvaltıdaydı. Anne babası İstanbul'dan kaçıp köyde kalmaya karar vermişler bu sene. Çiçeği burnunda taze bir gelin Paye. Ailenin samimiyeti, pamuk şekerden bir hırka. Onlar dudak oynattıkça ben eriyorum. Köy, olgunlaşmış nar, mandalin, portakal ve defne kokuyor. Evlerin önü mersin. İçin için türküsünü söyleyerek meyvesine doyuyorum. Bahçelerde kendi hâlinde oynayan çocuklar, güneşlenen yaşlılar. Kadınlar yemek telaşında kâh tavuk tütsülüyor, kâh hamur yoğuruyor, kâh biber dolduruyor. Erkekler tarlaya gitmek için hazırlanıyor. Herkes güneşi özlemiş, belli. Biraz dinlendikten sonra çarşıya gitmeye hazırlanan bize, annesi kasap siparişi veri-

yor. Akşam sofrasında, sakatat sevmeyen ben, ilk kez dil yiyorum.

Sabah yürüyüşünde, başında reyhanla gezen bir adama rastladım. Karantinaya alınmış bir evin bahçesindeki tabuta gitmek istiyor, izin verilmediğinden evin etrafında dolanıp duruyordu. Tabutta bir kadın yattığını söylüyordu üstüne örtülü mavi tülbent. "Ah Ali! Hiç söylemedin, söyleyemedin," diye ağlıyor, sağ eliyle sol pazubendini sıkıp duruyor, arada şakaklarını dövüyordu. Sonra ansızın dizlerinin üzerine düştü. Başı, omuzları ve kollarıyla beraber. Toprak, Tanrı'dan yer çekimini biz insanlar için istemiş olmalı, yitip kaybolmayalım diye. Topraktan daha iyi tutan, acıyı emip sağaltan yoktur. Adamın düşen başından burnuma gelen reyhan kokusu bir damarımı tutup kopardı ve ürpermiş kanımı vücuduma saldı. O an şehirden getirdiğim her şey berhava oldu. Bütün telaşlar, istekler, beklentiler, cesaretler. Salgının can alıcı elinden korktum ve tutunmasız bir hissizliğe düştüm. Sarsak adımlarla eve vardığımda Paye, bal ve polen siparişleri için postanedeydi. Canı içindeyken kılçığı çekilmiş bir balık gibiydim. İstemsiz bir titremeyle sarsılıyordum. İrfan amcaya kovanlara gitmek istediğimi söyledim. Arıcı kıyafetlerini onun yardımıyla giyindim ve kovanın kapağını açıp havasını ciğer dolusu içime çektim. Kanatlarını okşamak için eldivenimi çıkarınca, arılardan birkaçı havalandı ve kolumdan içeri girip beni karnımdan soktu. Zehirli iğnelerinden korkup telaşlanarak kaçmadım desem yalan olur, ama istediğim olmuştu. Elbiseyi çıkarınca ölüm korkum da onlarla beraber uçup gitti. Arıların kanat çırpması Azrail'in eteğini şöyle bir savurmuş olmalı. Yunus'un, "Dışıma hırka giydim, içim bir kuru kovan," deyişi düştü aklıma. Hakikate teşne isek edebiyat bilmek vaciptir. Kuru kovanıma bal değil arının sırrı gerekti. O sırra vakıf olursam, yaşamanın hakkını vermiş insanların hikâyelerini dinleyerek o deli balı devşirebilirdim. Ne diyorum ben, yaşama yaklaşınca zihnimde felsefi menekşeler açıverdi zaar. Usul usul ön bahçeye yürüdüm. Bahçeyi boya kokusu sarmıştı. Camgöbeği rengi nasıl kokarsa öyle işte. Bir yanda kuş ıslıklı, yıllanmış bir bakır semaver; diğer yanda meşgalesinin rengine bürünmüş bir baba.

Çayın isle karışık kokusunu doyasıya içime çektim. İrfan amca gelişimi değil ama ciğer dolusu nefesimi fark etti. Sokulmuş beni aldı ve bahçedeki bir sandalyeye oturttu. Elime dumanı üstünde, şekersiz, ince belli bir çay tutuşturdu. Sopasıyla boyayı kararken zehrin yangısını unutmam için anlatmaya başladı;

"Çerkezler nasıl keklik avlar bilir misin a kızım?"

"Yok, İrfan amca, bilmiyorum."

"Bak şimdi, biz Çerkezler kekliği vurmayız. Artık avlanmıyorum ya, gençken kışları ormana ava çıkardık. İki üç gün aralıksız kar yağdığı zaman çalılıkların üstü büsbütün örtülür. Kekliklerin kanatları ıslanır o vakit. Ormana dağılır, her çalıya sopayla vururuz. Keklik varsa havalansın diye."

"Kanatları ıslak olduğundan uçamaz di mi?"

"Uçamaz ya. Her yer bembeyaz olduğu içün uçunca gökyüzünde siyah bir leke hâlinde görünür. Bir söğüt boyu uçar, yere düşer. Orada mutlaka birimize rastlar. Bir daha havalanır ama bir mersin boyu kadar daha uçabilir yorgun olduğu içün. Yere düşer. Karın altında, yumuşacık kar, kaçmaya başlar. Üzerine atlar, tutar, alacağı nefesi ihmal etmeden koyarsın heybene. Akşam köye dönünce cümle avcılar köy odasında toplanırız. Şu erkekti şu dişiydi ayırırız keklikleri. Dişileri ormana bırakır, erkekleri filan yaşlı filan sakat taksim ederiz. Sen üç beş tane tutmuşsundur ama payına bir tane ya düşer ya düşmez."

Fahriye teyze sıktığı narlı mandalinayla yanımıza gelirken ekledi, "Bak kızcağızım, Çerkezler masal anlatmaz ha, tarih anlatır!" Anlatırken durmuyor, bir karavan yapıyordu. Gezen bir ev olmayacakmış bu. Küçürek bir arazisi varmış Patara'ya yakın, oraya koyacak, bahçesinde kurt üzümü yetiştirecekmiş. Fidanlarını sipariş etmiş bile.

İnsanı anlamak için rengine boyanmak ve doğru soruları bulmak gerek. Arı zehri zihnimi açmış olmalı. Ben peş peşe sordum, postaneden eve taze bir mektup gibi gelen Paye duraksız anlattı: "Anaokulunda öğretmen iken çocuklara, 'Sen ne yapmak istersin, seni ne mutlu ediyor?' diye sorardık. Ben de bu soruyu kendime sordum. Büyütülürken bana sorulmayan diğer soruları da. Ve

öğretmenliği bırakıp cevabın ardına düştüm. Dikiş ve resim kurslarına gittim. Bez bebekler diktim. Kukla oynattım. Kürek çektim. Tepelere tırmandım. Gezmek istediğim yerleri gezdim. Arıyordum. Sonra bir gün anneannem öldü. Annem onun yasını evimizi çiçeklerle donatarak tuttu. Çiçek tutkusunu bir miras gibi devraldı. O artık bir 'eli yeşil'. Bu yıl açan faselyalarımızı yetmiş yaşına sağ salim gelen anneme, Fahriye'me adadım. Anneannem bayılırdı çiçeklere. Onlar için, onların içinde yaşardı. Maltepe'deki evinin balkonu çiçeklerle doluydu. İsimlerini bilmez, saksılarının etrafında kovansız bir arı gibi dolanırdım. Aralarında güzellik yarışması yapar, hep o yosuna benzeyen tuhaf çiçeğe kanardım. Şahane güzelliklerini Nazmiye'min sihirli ellerinden bilirdim. Mavi varildeki suda çiçek coşturan olduğunu sonradan öğrenecektim. Bir gün hasta yatağından doğrulup hadi pazara, dedi, çiçek almaya. Gizlice evden çıktık. Nefes nefese kaldı. Bastonuna dayanıp, üç adımda bir dinlendi. Salına sallana iki sultan küpesi bulduk. Sonra ben okuluma döndüm. On gün sonra geldi haberi. Çiçeklere toprak olmuş ninecim.

Şakayıktı ilk çiçeğim. Açmasını hayranlıkla izlerdim. Kışı ne kadar sert geçerse baharı o kadar neşveli olur onun. Mutluluğun ve kederin hakkını veren insanlara benzer. Ben de çiçek yetiştirmeliydim. Kesme mi, parfümlük mü, yenilebilir mi yahut aromatik mi olsun bilmiyordum. Bir gün Dalyan'da bir lavanta bahçesine girdim. Bahçe sahibi, lavantalar büyüyünce aralarına kovan koyacağım, dedi. O an aydınlandım. Sanki güneş bulutların arasından sıyrılıp ansızın başıma muzip ışınlar yolladı. Şimdi biliyorum, benim çiçeklerim arılarınkidir. Gelin duvağıdır, güldür, gevendir. Yenidünya, ballıbaba, kestanedir. Ayçiçeği, kekik yahut bademdir. Bir arıcılık kursuna gittim sonra. Toplu arı ölümlerine çare arayan bir Hollandalıydı hocamız. Ders arasında yakınlardaki bir kovan, yaslandığım zeytin ağacına oğul verdi. Bu hoş rastlantı beni zerrelerime kadar büyüledi. Sevecek kadar yaklaşınca da onun kanat çırpışına âşık oluverdim. Arı beni içine aldı, kuşattı. Arı tozunu yutan, kanadının yeli vuran iflah olmazmış zaten. Anne babamın emekli maaşıyla birkaç kovan

yaptırdım hayretim kaybolmadan. Gökyüzü işyerimin tavanı oluverdi. Derdim bal olmadı hiç. Beni büyüleyen o sihirli böceğe bir vefa. Sadece arıya sahip çıkmak istedim. Mevsimi geldiğinde onu çiçekle buluşturmak. Bebeğine süt olsun diye şifalı yiyecekler arayan bir anne telaşıyla yere göğe arı otu dikmek.

Çamurdan tohum topları yapıp fırlatıyorum sapanımla. Şifaları için ne duysam kulak kabartıyorum. Arılar dışarıdayken şeftaliye ilaç sıkan merhametsiz çiftçilere kafa tutuyorum. Oğul vermesin diye ana arının kanatlarını kesene laf ediyorum. Arısına bal bırakmayan arıcılara hiddetleniyorum. Okaliptüsten, nane yağından, kekik suyundan hasta arılarıma doğal ilaçlar yapıyorum. Gecenin bir yarısı yağma olan kovanları kurtarmaya gidiyorum ailemle. Kadını kovanın yanına koymayan eskilerin hikâyelerini dinliyorum esefle. Arının kardeşi Basra böceğinin izini sürüyorum çamların arasında. Çamur ve samandan oğul otu sürülmüş sepet kovanlar, susayınca içsinler diye çakıl taşlarıyla arı hayratları yapıyorum. Petekten mum sarıyorum uzun gecelere. Su basmasın diye kovanları koymak için karınca yuvası arıyor, ölü arıları ezip çay yapan Rusları duyup şaşırıyorum. Arıların yorulmaz kalplerine hayran kalıyorum. Birikintilerde yüzmelerini; engerek otunun içinde, bambul otu yaprağı altında uyumalarını izliyorum. Arının balıyla poleniyle geçiniyor, arıyla arı oluyorum. Kovanın nimetlerini bilgiyle harmanlıyorum ki sahip çıkanı çok olsun. Arıya bakarsan o da sana bakar. Mutluysa cennettir arının mezrası. Onu çocuklara anlatmak için okul okul geziyor, arı okulu açmak için bütün varlığımla mücadele ediyorum. Yorulunca sonra, bir çiçeğin başına oturuyor, arıyı bekliyor, nektara bulandığı an nefesimi tutuyorum. Nefesimi tutunca dünya tutuluyor. Tarifsiz bir tutulma hâli." Paye konuşurken kulağına taktığı cennet süpürgesinin kokusu odada salınıyor. Taze papatyayı andırıyor biraz. İnsanın kokladığı on üç gün bedeninde dolaşır diye içime çekiyorum.

Kırmızı kamyonetle pürenlere gittik ikinci gün. Mermer ocağına yakın bir tepeye. Heyecandan kalbim alnımda atıyordu. Tepeleri kucaklayan bu ot, tuttu beni perçemimden. Kokusuyla

kâh uçurdu, kâh savurdu. Püren kokusuyla ben gibi deliren arılar, kovanlarda uğulduyordu. Beni kavruk hava, arıları mermer tozu yoruyordu. Yaşlı bir arı gördüm. Çiçeklerle son valsinde. Zar kanatları parçalanmış. Çizgileri kalınlaşıp tüyleri dökülmüş. Ömrünü bir nektarın peşinde geçirmiş. Ölene kadar vazifesi taşımak; kendini, kraliçeyi, yavruları, arıları ve insanları bala doyurmak. Nektarı kovana taşımakla bitmeyecek. Nektar bal kıvamına gelene kadar kanat çırpıp peteğin gözlerini sırlayacak. Arıcılar kendi aralarında konuşacaklar o sıra; "Parlatmaya başlamış mı? Parıldıyor mu?" Parıldama, o taze nektarın ışıltısıdır. Siz deyin güneş, ben deyim ateş. Kovan başlarına dikili kelleleri sordum sonra. Nazar dolu bir bakış söndürürmüş kovanı. Arıcı arıcıya kolay kolay bırakmazmış o yüzden. Keneden betermiş o hain bakış. Naneyle kekiğin keneye arıyı bıraktırması gibi kuru hayvan kellesinden nazarlıklar da o hoyrat bakışı uzak tutarmış.

Babam anlatırdı. Yokluk varmış. Uzun kışlarda çocuklar bazen açlıktan "Allah'ım bizi yanına al!" diye ağlarmış. Bir mevsimin mısırı bir seneyi tok tutsun diye anneler çırpınır, babalar çare ararmış. Nasıl olduysa dedemin üç beş kovanı oluvermiş bahçesinde. Armudu üzümü şenlendirsin, bal etsin ümitleri. Babamla amcama da oğul tutmayı öğretmiş. Uğuldayan bir bulut hâlinde görünce ana arıyı, ardından koşar, en yakın dala oğul versin diye taşa tenekeye sopayla vurup "Konak! Konak!" diye ritim tutarlarmış ki uzağa gitmesin. Fark edilmezlerse havaya toprak atarlarmış. Kovanları böyle böyle çoğaltmışlar işte. Oğul veren kovanda ana arılardan biri mücadeleyi kaybetmiş sayılsa da kovan doğurmuştur aslında. Hem bazen öyle olmaz, iki ana arı bir kovanda yaşayıp giderler ikisi de yumurtluyorsa. Sonunda yorulan ve oğul vermeye takati kalmayan ya canına kıyar ya da dişi arılar tarafından katledilir. Kalan kraliçe mayıs gelince kovanın üzerinde yükselir. Çekici kokusuyla erkek arıları yanına çağırır. Kendine yetişenlerle havada çiftleşir. Yetişemeyen erkekler kovandan atılıp soğuktan yahut açlıktan ölür. Ne gam! Ana arının kesesinde taze bahar için erkek yumurtalardan onlarcası vardır. Yumurtaları beslemek için kovanda yeterince bal ve polen

varsa ne âlâ. Yoksa başka kovanlar yağmalanacak yahut yavrular yaşasın diye başlarını peteklere sokup intihar edecektir yaşını almış dişi arılar. Ve her şey kovanın selameti içindir.

Üçüncü sabah yürüyüşünde, karantina evinin az ötesindeki kovanlar, sahibelerinin öldüğünü bilsin diye kara kumaşlarla örtülmüştü. Rahmetlinin gönül huyunu almış arıları, uysal bir sesle karanlıkta uğulduyordu. O sırada Çin'in Armut Tanrıçası Köyü'nde, ağaçlarını terk eden arılarının yerine köylüler, bambuya bağladıkları tavuk tüylerini polene bulayarak çiçekleri tek tek elleriyle döllüyordu. Dünyayı hızla saran bir salgından arıların hastalandıklarını ve diğerlerine bulaştırmamak için kovandan ayrılıp kaybolduklarını bilmekteydiler. Benden sonrası tufan diyenlere, payelerin karşı durduğunu da.

ÇAKAL DÜĞÜNÜ

Nazım'a

Eskiler, birini çakal ısırdığında kırk gün düğün yaparlarmış. Maksat, çakalın daladığını uyanık tutmakmış ki, o kimse kırk gün uyanık tutulabilirse kudurmayacağına inanılırmış. Bunun için köyün ortasına nemrudî bir ateş yakılır, delikanlılar genç kızlarla bu ateşi saran şenlik içinde geceden sabaha oynarlarmış. El birliğiyle kurdukları bu şifa şenliğine de "çakal düğünü" derlermiş. Şenlik, ısırılan biçarenin şiddetli baş ağrılarını, bedeninin kaygılı karıncalanmalarını, göz bebeklerinin dolunay gibi büyümesini, azıcık sesten minicik ışıktan ürküntülerini, çıldırtan parıltılı halüsinasyonlarını, kasılmalı su korkularını, felcin salyalı çaresizliğini ve kapı önünde bekleyen ölümün dehşetini alır mıydı bilmem. Dârül'l Kelb kurulup kuduz aşısı memlekete gelinceye değin halk çareler aramaya devam etmiş. Yarayı kızgın demirle dağlamış, tuzla parparlamış, üstüne köpek tüyleri koymuş, hastaya alagülük denen zehirli buğday böcekleri yedirmiş, ısırılmışları Kilistra'daki İlyas Baba Tekkesi'ne taşımış, dilaltlarını kesmiş hatta ısıran hayvanın başında medet aramış. Atasından el alanlar, darpı ocaklarında halka okunmuş sular serpmiş. Kimi iyi edilmiş çoğu edilememiş. Zaman içinde çakal düğünü, gençlerin sebepsizce kurduğu şenliklerin ismi oluvermiş. Ama benim dediğim çakal düğünü, o çakal düğünü değil. Benimki, babaannem Hanik'in, güneşli havada yağmur yağmasına verdiği isimdir. O öyle tatlı bir hâldir ki, güneş ışınları yağmur damlalarına dolanarak gökten yere iner ve bu hâl biz fanileri mest eder.

Devletlibaba Köyü'nde gün ikindiye devrilirken ansızın inen o çakal düğünü, meydanda kurulan sünnet merasimi misafirle-

rinin sırtını şöyle bir sıvazlayıp geçti. Güneşin altında ıslanan çocuklar yerlerinde duramaz oldular. Halil ağabeylerinin sözü vardı. Gölde kayık keyfi yapacaklardı. Orman muhafızıydı Halil. Isırgan yeşili bir ceket giyer, cebinde bir tutam hoş kokulu ot taşırdı. Köyün neşeli, merhametli, muhabbetli adamlarındandı. Ağzı selamlıydı. Kötü lafı olan varsa da ona sağar yürürdü. Allah'tan başkasını razı etmeye ihtiyacı yoktu. Gülünce her şeyi olan bir çocuk gibi güler, mesel söyler, mitoloji bilir, çiçekleri karşılıksız aşkın derdinden dönüşmüş insancıklar sayardı. İki kızı, bir oğlu, gönüldaş eşi, sevdiği işi, nebatat üzerine kütüphanesi olan bir mutluydu. Ona göre mutsuzluk küfürdü zaten, ahlaksızlıktı. Âdem evladının nimete kör gözüydü. İnsanın kendi cevherini bulması, araması bile mutlu olmasına yeterdi oysa.

Askerde aklı yaralanan Tinik Ali, müezzin mahfiline yerleşip henüz vakti girmemiş namazın ezanını rast makamında okuduktan sonra, on çocuk bir Halil on bir can mezarlıktan geçip Kara Göl'e vardılar. El birliğiyle kayığı göle sürdüler. Türkülerle coşuyorlardı bir yandan. Merasimde ikram edilen bol etli pilav ve köpüklü ayranla iyice doymuş çocukların şenliği kayıktan taşıyordu. Göl, bir Yağcıbedir halısı gibi uzanmış, ağaçların cıvıltılı gölgesinde su yeşilinden camgöbeğine renk değiştirip duruyordu. Envaiçeşit ağaçlar ortasında, dünyaya açılmış berrak bir göz gibi sakince gökyüzünü seyrediyordu. Dal uçlarından düşen yağmur damlaları ve suda yürüyen böceklerin oluşturduğu küçük halkalar birleşip büyüyerek sudaki her şeyi içine alıyordu. Küçük balık sürüleri her damlayı yiyecek sanıp gümüş pırıltılar hâlinde bir görünüp bir kayboluyordu. Ergin kurbağalar seyir terası gibi nilüfer yapraklarına kurulmuş şişine şişine etrafı seyrediyordu. En çok da yanardöner kızböceklerinin hiç av olmayacakmış gibi kendinden emin hâllerini. Halil, kürekleri ağır ağır çekince kurbağalar sağa sola zıpladı vıraklayarak. Kayık, yüzdürülmeye isteksiz gibi aheste davrandı, karmaşık rüyalı bir uykudan uyanır gibi gıcırdandı. Yarı belinden fazlası suyun içine girince gıcırdanması kesildi ansızın, yükünün farkına vardı.

Çocukların heveslerine karşı duramaz, isteklerine hayır